ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1982

Vyhlásené: 22.12.1982 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

179

VYHLÁŠKA
Federálneho ministerstva financií

zo 17. decembra 1982

o rozsahu a podmienkach zmluvného poistenia socialistických organizácií

Federálne ministerstvo financií po dohode s Ministerstvom financií Českej socialistickej republiky a Ministerstvom financií Slovenskej socialistickej republiky ustanovuje podľa § 391 ods. 2 Hospodárskeho zákonníka č. 109/1964 Zb. v znení vyhlásenom pod č. 37/1971 Zb. a v znení zákona č. 165/1982 Zb.:

PRVÁ ČASŤ
VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

§ 1

(1) Úprava sa vzťahuje na zmluvné poistenie (ďalej len „poistenie“)[1]) socialistických organizácií a ich organizačných jednotiek, ktoré môžu vystupovať v hospodárskych vzťahoch vo svojom mene (ďalej len „organizácia“).[2]) Poistenie slúži na úhradu škôd vyvolaných náhodnými udalosťami a na predchádzanie týmto škodám.

(2) Pre práva a povinnosti občanov zo zmluvy o poistení uzavretej organizáciou[3]) platia príslušné ustanovenia poistných podmienok na poistenie občanov.

§ 2

(1) V zmluve o poistení uzavretej medzi organizáciou a Českou štátnou poisťovňou alebo Slovenskou štátnou poisťovňou (ďalej len „poisťovňa“) sa upravia v súlade s touto vyhláškou podrobnosti potrebné na splnenie účelu poistenia. Pritom možno dohodnúť, že organizácii, ktorá splní podmienky ustanovené v zmluve, poskytne poisťovňa zľavu na poistnom. Súčasne sa vymedzí výška a druhy zliav a spôsob kontroly opatrení prijatých na zamedzenie vzniku poistnej udalosti.

(2) Návrh zmluvy nemusí mať písomnú formu, ak sa poistenie dojednáva nanajvýš na jeden rok.

§ 3

Rozsah a spôsob poistenia a opatrenia zamerané na predchádzanie škodám ak dôsledky vyplývajúce z plnenia týchto opatrení možno jednotne upraviť pre vymedzený okruh organizácií zmluvou dojednanou medzi poisťovňou a príslušným orgánom hospodárskeho riadenia.[4])

§ 4

Poistenie sa týka poistných udalostí, pri ktorých nastane škoda na území Československej socialistickej republiky, pokiaľ sa to osobitnými predpismi alebo zmluvou neupraví inak.

§ 5

(1) Poisťovňa má právo na poistné za dobu od vzniku poistenia až do jeho zániku. Ak však poistenie zaniklo zničením poistenej veci alebo tým, že inak odpadla možnosť vzniku poistnej udalosti, patrí poisťovni poistné do konca poistného obdobia, v ktorom k zániku došlo. Ak ide o jednorázové poistné, patrí poisťovni vždy celé poistné. Poisťovňa je oprávnená overiť si v organizácii správnosť výpočtu poistného.

(2) Ak je organizácia v omeškaní s platením poistného, je povinná zaplatiť poisťovni poplatok z omeškania vo výške 0,05 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania, začínajúc desiatym dňom po splatnosti poistného; poplatok menší než 100 Kčs a úrok z omeškania sa neplatí.

§ 6

(1) Organizácia je povinná

a) oznámiť bez meškania prokurátorovi alebo orgánom ZNB poistnú udalosť, ktorá vznikla za okolností vzbudzujúcich podozrenie z trestného činu alebo prečinu alebo z pokusu o ne,[5]) ak bola spôsobená škoda väčšia než 300 Kčs,

b) zabezpečiť voči inému právo na náhradu škody spôsobenej poistnou udalosťou, najmä podať reklamáciu, ak je na to organizácia v dôsledku poistnej udalosti oprávnená podľa príslušných predpisov,[6])

c) v prípade poistnej udalosti vyhotoviť o jej vzniku, príčinách a rozsahu zápisnicu.

(2) Poisťovňa za súčinnosti organizácie zisťuje príčiny a rozsah poistnej udalosti. O výsledkoch tohto zistenia a o opatreniach dohodnutých na zmiernenie rozsahu následkov poistnej udalosti sa vyhotovuje zápisnica, ktorú podpíšu obe strany; jeden rovnopis zápisnice zostáva organizácii.

(3) Organizácia je pri zisťovaní podkladov potrebných na určenie výšky plnenia poisťovne povinná podať poverenému pracovníkovi poisťovne potrebné vysvetlenia na mieste. Ak organizácia spôsobí zvýšenie nákladov poisťovne na vybavovanie poistnej udalosti najmä tým, že treba rozhodujúce skutočnosti zisťovať nanovo, je poisťovňa oprávnená od plnenia, o určenie ktorého šlo, odpočítať sumu takto vzniknutých nákladov.

(4) Výsledky vyšetrovania potrebného na zistenie rozsahu a výšky plnenia je poisťovňa povinná s organizáciou prerokovať.

(5) Ak je suma vypočítaná ako plnenie podľa príslušných ustanovení tejto vyhlášky vyššia než suma, ktorá sa v zmluve dohodla ako najvyššie plnenie poisťovne (poistná suma), je poisťovňa povinná plniť len poistnú sumu. Aj plnenie obmedzené poistnou sumou je poisťovňa oprávnená za ustanovených podmienok primerane znížiť.[7])

(6) Ak organizácia porušila povinnosť zabezpečiť poisťovni možnosť uplatniť právo, ktoré na ňu prešlo,[8]) je poisťovňa oprávnená požadovať na organizácii náhradu až do výšky 30 % vyplateného plnenia.

(7) Ak je poisťovňa s plnením v omeškaní, je povinná zaplatiť organizácii poplatok z omeškania vo výške 0,05 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania začínajúc desiatym dňom po splatnosti plnenia; poplatok menší než 100 Kčs a úrok z omeškania sa neplatí.

DRUHÁ ČASŤ
ČINNOSŤ ZAMERANÁ NA PREDCHÁDZANIE ŠKODÁM[9])

§ 7

(1) Pri vykonávaní poistenia organizácií vykonáva poisťovňa činnosť zameranú na predchádzanie škodám a na zmierňovanie rozsahu ich následkov (ďalej len „zábrana škôd“), a to najmä v spolupráci s organizáciami a orgánmi činnými v zábrane škôd. Zábranu škôd je poisťovňa povinná vykonávať tak pri zisťovaní podkladov potrebných na výpočet poistného a určenie výšky svojho plnenia, ako aj pri zavádzaní a rozširovaní technických, organizačných a iných opatrení pomáhajúcich alebo slúžiacich organizáciám na odvrátenie poistných udalostí a na zmiernenie rozsahu ich následkov; na závažné poznatky a zistené závady alebo nebezpečenstvo hroziace poistenému majetku je poisťovňa povinná organizáciu písomne upozorniť, prípadne jej doručiť primerané opatrenia.

(2) Organizácia je povinná umožniť povereným pracovníkom poisťovne vykonať poistno-technickú prehliadku poisteného majetku, nahliadnuť do požiarnotechnickej, projektovej, účtovnej a inej obdobnej dokumentácie a preskúmať činnosť zariadení slúžiacich na ochranu poisteného majetku.

(3) Na účely zábrany škôd môže poisťovňa poskytovať finančné príspevky, prípadne vecné prostriedky.

§ 8

O formách vykonávania zábrany škôd a o vzájomnej súčinnosti môžu organizácie a poisťovňa uzavrieť zmluvu, ktorou sa v súlade s touto vyhláškou upravia podrobnosti podľa konkrétnych podmienok oboch strán.

TRETIA ČASŤ
POISTENIE MAJETKU

Prvý oddiel
Rozsah poistenia majetku

§ 9

Poistiť možno vec, ktorú organizácia

a) má vo vlastníctve alebo v správe,

b) má v trvalom používaní,

c) používa podľa písomnej dohody o dočasnom používaní, pokiaľ je podľa nej povinná používanú vec opraviť, zaobstarať novú vec alebo poskytnúť peňažitú náhradu, ak bude vec poškodená, odcudzená alebo zničená,

d) prevzala od občana pri poskytovaní služby alebo od organizácie na základe zmluvy o uskladnení, o obstaraní záležitostí, o odbornej pomoci, o vykonaní opráv alebo o iných prácach a výkonoch.

§ 10

(1) Poistiť možno jednotlivo určenú vec alebo súbor vecí vymedzený zmluvou (poistené veci).

(2) Ak sa dojednalo poistenie súboru vecí, vzťahuje sa poistenie aj na veci, ktoré sa stali súčasťou poisteného súboru po uzavretí zmluvy. Veci, ktoré prestali byť súčasťou súboru, prestávajú byť poistené.

§ 11

Ak organizácia po oznámení poistnej udalosti alebo po výplate plnenia poisťovne zistí, že sa našla stratená alebo odcudzená vec, ktorej sa poistná udalosť týka, je povinná oznámiť to poisťovni bez zbytočného odkladu. Organizácia je povinná vrátiť poisťovni jej plnenie po odpočítaní primeraných nákladov na opravu tejto veci, ak boli potrebné na odstránenie závad, ktoré vznikli v čase, keď bola zbavená možnosti s vecou nakladať, najmenej však to, čo by dostala pri predaji tejto veci prostredníctvom príslušnej socialistickej organizácie.

§ 12

Okrem prípadov upravených v Hospodárskom zákonníku zaniká poistenie aj

a) prevodom vlastníctva alebo správy poistenej veci,

b) skončením používania alebo vrátením veci uvedenej v § 9 písm. d),

c) zničením poistenej veci alebo tým, že inak odpadla možnosť, že na poistenej veci nastane poistná udalosť.

Druhý oddiel
Druhy poistenia majetku

§ 13
Poisťovňa dojednáva

1. poistenie pre prípad poškodenia alebo zničenia veci živelnou udalosťou,
2. poistenie pre prípad poškodenia alebo zničenia veci vodou z vodovodných zariadení,
3. poistenie pre prípad poškodenia, zničenia, odcudzenia alebo straty veci pri vnútroštátnej doprave,
4. poistenie pre prípad odcudzenia veci,
5. poistenie pre prípad poškodenia, zničenia alebo odcudzenia motorového vozidla,
6. poistenie pre prípad poškodenia alebo zničenia stroja a zariadenia.

Poistenie pre prípad poškodenia alebo zničenia veci živelnou udalosťou

§ 14

(1) Z poistenia pre prípad poškodenia alebo zničenia veci živelnou udalosťou vzniká právo na plnenie, ak poistená vec bola poškodená alebo zničená

a) požiarom,

b) výbuchom,

c) bleskom,

d) víchricou,

e) povodňou alebo záplavou,

f) krupobitím,

g) zosúvaním pôdy, zrútením skál alebo zemín, pokiaľ k nim nedošlo v súvislosti s priemyselnou alebo stavebnou prevádzkou,

h) zosúvaním alebo zrútením lavín,

i) pádom stromov, stožiarov a iných predmetov, ak nie sú súčasťou poškodenej poistenej veci,

j) zemetrasením dosahujúcim aspoň 6. stupňov medzinárodnej stupnice uznávajúcej makroskopické účinky zemetrasenia (MCS).

(2) Ak je poistená stavba, vzniká právo na plnenie aj vtedy, ak bola škoda na nej spôsobená ťarchou snehu alebo námrazy.

(3) Toto poistenie sa vzťahuje na pozemky, porasty a rastliny a na prepravované veci počas vnútroštátnej dopravy, len ak sa to v zmluve dohodlo.

§ 15

Právo na plnenie vzniká aj vtedy, ak poistená vec bola poškodená, zničená, odcudzená alebo stratená v priamej súvislosti s niektorou udalosťou uvedenou v § 14 ods. 1 a 2, ktorá nastala počas trvania poistenia.

Poistenie pre prípad poškodenia alebo zničenia veci vodou z vodovodných zariadení

§ 16

(1) Z poistenia pre prípad poškodenia alebo zničenia veci vodou z vodovodných zariadení vzniká právo na plnenie, ak bola poistená vec poškodená alebo zničená

a) vodou unikajúcou z vodovodných zariadení alebo z nádrží,

b) kvapalinou alebo parou unikajúcou z ústredného, etážového alebo diaľkového kúrenia,

c) vodou unikajúcou z odvádzacieho potrubia,

d) hasiacim médiom vytekajúcim zo samočinného hasiaceho zariadenia.

(2) Ak je poistená budova, je aj právo na plnenie za poškodenie prívodného potrubia vodovodného zariadenia, odvádzacieho potrubia alebo potrubia alebo vykurovacích telies ústredného, etážového alebo diaľkového kúrenia, ak k nemu došlo pretlakom kvapaliny alebo pary alebo zamrznutím vody v potrubí patriacom k budove.

(3) Právo na plnenie nie je, ak kotly ústredného, etážového alebo diaľkového kúrenia, armatúry a zariadenia pripojené na potrubie boli poškodené alebo zničené inak než z nich unikajúcou kvapalinou alebo parou.

§ 17

Právo na plnenie vzniká aj vtedy, ak poistená vec bola poškodená, zničená, odcudzená alebo stratená v priamej súvislosti s niektorou udalosťou uvedenou v § 16 ods. 1 a 2, ktorá nastala počas trvania poistenia.

Poistenie pre prípad poškodenia, zničenia, odcudzenia alebo straty veci pri vnútroštátnej doprave

§ 18

(1) Z poistenia pre prípad poškodenia, zničenia, odcudzenia alebo straty veci pri vnútroštátnej doprave vzniká právo na plnenie, ak poistená vec bola pri doprave vykonávanej vlastným menom a na vlastný účet organizácie a pri úkonoch súvisiacich s dopravou poškodená, zničená, odcudzená alebo stratená. Na peniaze, ceniny, drahé kovy a iné cennosti (ďalej len „cennosti“) a na dopravné prostriedky, ktorými sa preprava vykonáva, sa toto poistenie vzťahuje, len ak to bolo v zmluve dohodnuté.

(2) Doprava poistenej veci sa začína uvedením veci pripravenej na prepravu do pohybu, aby sa naložila na dopravný prostriedok v mieste odoslania, a končí sa uložením v mieste určenia, najneskoršie však uplynutím dňa, keď sa vec mala takto uložiť.

§ 19

(1) Právo na plnenie nie je, ak poistená vec bola poškodená, zničená, odcudzená alebo stratená

a) v dôsledku vnútornej (skrytej) vady alebo skazy, nedostatočného balenia alebo vadného naloženia nákladu,

b) pôsobením atmosferického tepla alebo chladu.

(2) Poisťovňa je však povinná plniť aj v prípadoch uvedených v odseku 1, pokiaľ k poistnej udalosti došlo v bezprostrednej súvislosti s živelnou udalosťou alebo s dopravnou nehodou.

(3) Poistenie sa nevzťahuje na poškodenie, zničenie, odcudzenie alebo stratu veci pri vnútroštátnej doprave bezprostredne nadväzujúcej na dopravu do cudziny alebo z cudziny.[10])

Poistenie pre prípad odcudzenia veci

§ 20

(1) Z poistenia pre prípad odcudzenia veci vzniká právo na plnenie, ak poistená vec bola odcudzená spôsobom, pri ktorom páchateľ prekonal prekážky alebo opatrenia chrániace vec pred odcudzením.

(2) V prípade, že boli odcudzené cennosti, vzniká právo na plnenie len vtedy, ak boli odcudzené zo zamknutej pancierovej pokladne alebo ak boli zabezpečené spôsobom dohodnutým zmluvne. To neplatí, ak k ich odcudzeniu alebo strate došlo pri dopravnej alebo inej nehode, pri ktorej bola osoba poverená prepravou týchto vecí zbavená možnosti zverené hodnoty opatrovať.

(3) Ak k odcudzeniu poistenej veci nedošlo spôsobom uvedeným v odsekoch 1 a 2, vzniká právo na plnenie, ak bol páchateľ zistený podľa právoplatného rozhodnutia, ktorým sa skončilo trestné konanie vedené v súvislosti s odcudzením poistenej veci, alebo ak páchateľ použil oproti pracovníkom (členom) organizácie násilie alebo vyhrážky bezprostredného násilia.

§ 21

Právo na plnenie nie je, ak vec bola odcudzená počas prepravy. To však neplatí pre poistenie cenností prepravovaných poverenou osobou.

§ 22

Poisťovňa je povinná aj za poškodenie alebo zničenie poistenej veci alebo stavebnej súčasti miestnosti alebo schránky, ktorých obsah je poistený, ktoré bolo spôsobené konaním smerujúcim k odcudzeniu poistenej veci.

Poistenie pre prípad poškodenia, zničenia alebo odcudzenia motorového vozidla

§ 23

(1) Z poistenia pre prípad poškodenia, zničenia alebo odcudzenia motorového vozidla vzniká právo na plnenie, ak

a) poistené motorové vozidlo (ďalej len „vozidlo“) bolo poškodené alebo zničené akoukoľvek udalosťou alebo bolo odcudzené, a to i spôsobom, ktorý nemá znaky uvedené v § 20,

b) časti vozidla alebo jeho obvyklý výstroj boli poškodené alebo zničené akoukoľvek udalosťou alebo ak z vozidla boli odcudzené časti k nemu pripravené alebo jeho obvyklý výstroj v ňom zamknutý.

(2) Ak boli poškodené alebo zničené pneumatiky alebo plné gumové obruče vozidla alebo ak bolo poškodené elektrické zariadenie vozidla skratom, vzniká právo na plnenie, len ak došlo

a) súčasne aj k inému poškodeniu vozidla, za ktoré je poisťovňa povinná plniť,

b) k ich poškodeniu alebo zničeniu zásahom osoby, ktorá nie je činná pri prevádzke alebo obsluhe vozidla.

(3) Právo na plnenie nie je, ak

a) časť vozidla bola poškodená alebo zničená pre jej funkčné namáhanie, prirodzené opotrebovanie alebo pre únavu materiálu,

b) časť vozidla bola poškodená alebo zničená pre nesprávnu obsluhu alebo údržbu (nesprávne zasúvanie prevodov, nedostatok hmôt potrebných na prevádzku, prehriatie motoru, nesprávne uloženie nákladu a pod.),

c) vozidlo bolo poškodené alebo zničené vykonávaním jeho opravy alebo údržby alebo v priamej súvislosti s týmito prácami,

d) vozidlo bolo poškodené alebo zničené pri jeho vedení osobou, ktorá nemá predpísané oprávnenie na vedenie vozidla a organizácia sama vedenie vozidla takej osobe zverila,

e) vozidlo bolo poškodené alebo zničené pre jeho činnosť ako pracovného stroja.

(4) Ak však vozidlo, jeho časti alebo obvyklý výstroj boli poškodené alebo zničené spôsobom uvedeným v odseku 3 písm. a) až c) v čase od odcudzenia do vrátenia vozidla, je poisťovňa povinná plniť; takisto je povinná plniť, ak pri vedení vozidla osobou, ktorá na to nemá predpísané oprávnenie [odsek 3 písm. d)] bolo vozidlo poškodené alebo zničené v dôsledku niektorej živelnej udalosti (§ 14).

§ 24

Len ak bolo dohodnuté v zmluve, vzťahuje sa poistenie aj na poškodenie alebo zničenie vozidla pri závodoch každého druhu a pri súťažiach s rýchlostnou vložkou, ako aj pri prípravných jazdách na preteky.

Poistenie pre prípad poškodenia alebo zničenia stroja a zariadenia[11])

§ 25

(1) Z poistenia pre prípad poškodenia alebo zničenia stroja a zariadenia vzniká právo na plnenie, ak bol poistený stroj alebo zariadenie (ďalej len „stroj“) poškodený alebo zničený na svojom stanovišti v organizácii alebo na určenom pracovisku akoukoľvek udalosťou.

(2) Právo na plnenie však nie je, ak k poškodeniu alebo zničeniu stroja došlo

a) v dôsledku niektorej živelnej udalosti (§ 14),

b) následkom korózie, erózie, trvalého vplyvu prevádzky alebo prirodzeného opotrebovania,

c) následkom závady, ktorú mal stroj pri dojednávaní poistenia alebo v čase, keď sa stal súčasťou poisteného súboru, ak organizácii bola alebo mohla byť táto závada známa,

d) znehodnotením spočívajúcim iba v odcudzení časti stroja.

(3) Ak nedošlo súčasne aj k inému poškodeniu stroja alebo k jeho zničeniu, za ktoré je poisťovňa povinná plniť, poistenie sa netýka poškodenia alebo zničenia

a) strojových súčiastok, dielcov a nástrojov, ktoré sa pravidelne vymieňajú pri zmene pracovného úkonu (napr. nože, závitníky, vrtáky, formy, matrice, rezné nástroje a pod.),

b) dielcov, ktoré sa pravidelne vymieňajú pre opotrebenie (napr. pneumatiky, gumové obruče, gumové valce, tesnenia, laná, reťaze, pásy z akéhokoľvek materiálu, nože rezačiek, radlice pluhov a pod.),

c) strojových súčiastok pre kĺzne a valivé uloženia pre priamočiary a rotačný pohyb (napr. ložiská, piesty, vložky valcov a pod.),

d) elektronických prvkov a elektrotechnických súčiastok (napr. integrované obvody, mikroprocesory, tranzistory, relé, stýkače a pod.).

Tretí oddiel
Plnenie poisťovne

§ 26

(1) Ak vzniklo právo na plnenie z poistnej udalosti, ktorou bola postihnutá vec poistená ako

a) základný prostriedok alebo investícia, je poisťovňa povinná vyplatiť sumu, ktorá zodpovedá nákladom na jej opravu alebo znovuzriadenie, najviac však

1. obstarávaciu cenu vykázanú v účtovníctve, ak účtovná zostatková cena poistenej veci v čase poistnej udalosti je viac než 80 % obstarávacej ceny,
2. 80 % obstarávacej ceny vykázanej v účtovníctve, ak účtovná zostatková cena poistenej veci v čase poistnej udalosti je viac než 30 % obstarávacej ceny,
3. 30 % obstarávacej ceny vykázanej v účtovníctve, ak účtovná zostatková cena poistenej veci v čase poistnej udalosti je tridsať, prípadne menej percent obstarávacej ceny, alebo ak ide o vec účtovne úplne odpísanú, ale v prevádzke dosiaľ používanú,

b) predmet postupnej spotreby v používaní alebo ako vec prevzatá pri poskytovaní služby [§ 9 písm. d)], je poisťovňa povinná vyplatiť sumu zodpovedajúcu nákladom na jej opravu alebo znovuzriadenie, najviac však sumu zodpovedajúcu cene, ktorú mala vec bezprostredne pred poistnou udalosťou (ďalej len „časová cena“),

c) zásoby, je poisťovňa povinná vyplatiť sumu potrebnú na jej opravu alebo úpravu. Ak dôjde k znehodnoteniu poškodených zásob, plní poisťovňa rozdiel medzi ich časovou cenou a cenou po znehodnotení. Pri úplnom zničení, odcudzení alebo strate zásob, ktoré organizácia vyrobila, vyplatí poisťovňa sumu zodpovedajúcu nákladom, ktoré treba vynaložiť na ich výrobu, najviac však sumu, ktorú by za ne organizácia bezprostredne pred poistnou udalosťou dostala pri ich realizácii, a ak ide o zásoby, ktoré organizácia nevyrobila, sumu zodpovedajúcu nákladom na ich nové zaobstaranie, najviac však sumu, za ktorú by ich organizácia bezprostredne pred poistnou udalosťou nakúpila,

d) iná hnuteľná vec, je poisťovňa povinná vyplatiť sumu zodpovedajúcu primeraným nákladom na jej opravu, pri jej zničení, odcudzení, prípadne strate časovú cenu veci. Poisťovňa je však povinná vyplatiť najviac sumu vykázanú v operatívnej evidencii. Ak ide o plány, projekty a spisy s nimi súvisiace, je poisťovňa povinná plniť sumu zodpovedajúcu primeraným nákladom na ich opravu, najviac však náklady nevyhnutné na ich reprodukciu.

(2) Od plnenie určeného podľa odseku 1 poisťovňa odpočíta cenu zvyškov poškodenej alebo zničenej veci, pri zásobách aj sumu, o ktorú sa zmenšili obvyklé náklady na ošetrovanie a ďalšie spracovanie, ktoré by inak bolo treba vynaložiť.

(3) Časová cena sa určuje tak, že sa od ceny novej veci toho istého druhu a tej istej akosti alebo veci s ňou porovnateľnej, ktorá platila v čase poistnej udalosti, odpočíta suma vyjadrujúca opotrebenie, prípadne iné znehodnotenie poistenej veci z doby pred poistnou udalosťou. Ak nemožno cenu určiť podľa cenových predpisov, určí sa odhadom.

§ 27

Ak bola vec poistená inak než spôsobom uvedeným v § 26 ods. 1, platia pre určenie výšky plnenia podmienky dohodnuté v zmluve.

§ 28
Osobitné prípady plnenia

(1) Ak organizácia urobila opatrenia, ktoré mohla vzhľadom na okolnosti prípadu považovať za nevyhnutné na odvrátenie bezprostredne hroziacej poistnej udalosti alebo zmiernenie následkov poistnej udalosti, poisťovňa jej nahradí náklady, ktoré organizácia na také opatrenia vynaložila, ak boli úmerné cene poistenej veci.

(2) Poisťovňa je povinná poskytnúť plnenie zodpovedajúce nákladom, ktoré bola organizácia povinná vynaložiť z bezpečnostných, hygienických dôvodov alebo pre iný verejný záujem na odvrátenie zvyškov poistenej veci, ktorá bola poškodená alebo zničená poistnou udalosťou.

(3) Poisťovňa je povinná poskytnúť plnenie, ktorým uhradí primerané náklady spojené s dopravou veci, ktorá bola poistnou udalosťou poškodená, za účelom jej opravy.

(4) Poisťovňa nahradí náklady vynaložené na obvyklú údržbu alebo ošetrovanie poistenej veci.

ŠTVRTÁ ČASŤ
POISTENIE ZODPOVEDNOSTI ZA ŠKODU

§ 29

Z poistenia zodpovednosti za škodu má organizácia právo, aby za ňu poisťovňa nahradila škodu vzniknutú inému v súvislosti s činnosťou alebo so vzťahom organizácie, bližšie označenými v zmluve,

a) na zdraví alebo usmrtením,

b) poškodením, zničením alebo stratou veci,

pokiaľ organizácia za škodu zodpovedá v dôsledku svojho konania alebo vzťahu z doby trvania poistenia. Poistnou udalosťou je vznik povinnosti poistenej organizácie nahradiť túto škodu. Ak o náhrade tejto škody rozhoduje oprávnený orgán, platí, že poistná udalosť nastala až dňom, keď rozhodnutie, podľa ktorého má poisťovňa plniť, nadobudlo právoplatnosť.

§ 30

(1) Poistenie sa nevzťahuje na zodpovednosť za škodu spôsobenú

a) úmyselne alebo prevzatú nad rámec ustanovený právnymi predpismi, na zodpovednosť za nesplnenie povinnosti odvrátiť škodu a zamedziť zväčšovaniu vzniknutej škody,

b) prevádzkou dopravných prostriedkov, pokiaľ sa na ňu vzťahuje zákonné poistenie,

c) emanáciou, exhaláciou, popolčekom a znečistením vôd, ak nedošlo ku škode v dôsledku nepredvídanej poruchy ochranného zariadenia,

d) na veciach dodaných organizáciou alebo na ktorých organizácia vykonávala objednanú činnosť, pokiaľ ku škode došlo preto, že dodané veci boli vadnej akosti alebo objednaná činnosť bola vadne vykonaná.

(2) Ďalej sa poistenie nevzťahuje na zodpovednosť za škodu spôsobenú

a) na veciach, ktoré organizácia používa, a na veciach, ktoré prevzala na spracovanie, opravu, úpravu, predaj, úschovu, uskladnenie alebo poskytnutie odbornej pomoci,

b) zosadením a zosúvaním pôdy, poddolovaním alebo pozvoľným vnikaním vlhka,

c) na lúkach, stromoch, záhradných, poľných a lesných kultúrach, ktorú spôsobili pastvou zvieratá, ktorých chovateľom je organizácia.

(3) Na zodpovednosť za škodu, ktoré vznikla z prepravných zmlúv sa poistenie vzťahuje, len ak sa to v zmluve dohodlo.

§ 31

Poisťovňa je povinná nahradiť náklady

a) obhajoby pracovníka (člena) organizácie v prípravnom konaní a pred súdom prvého stupňa v trestnom konaní vedenom proti nemu v súvislosti so škodou, ktorú má poisťovňa uhradiť,

b) konania o náhrade škody pred príslušným orgánom, ak toto konanie bolo potrebné na zistenie zodpovednosti organizácie alebo výšky plnenia poisťovne, pokiaľ je organizácia povinná ich uhradiť,

c) obhajoby pracovníka (člena) pred odvolacím súdom, právneho zastúpenia organizácie a mimosúdneho prerokovania nárokov poškodeného vzniknuté poškodenému alebo jeho zástupcovi, ak sa poisťovňa zaviazala tieto náklady uhradiť.

§ 32

(1) Organizácia je povinná poskytnúť poisťovni súčinnosť, ktorá je potrebná na zistenie príčiny a výšky škody, najmä je povinná bez zbytočného odkladu poisťovni písomne oznámiť, že

a) došlo k udalosti, ktorá by mohla byť dôvodom vzniku práva na plnenie poisťovne, a ak poistná udalosť už nastala, urobiť potrebné opatrenia, aby škoda bola čo najmenšia,

b) poškodený oproti organizácii uplatnil právo na náhradu škody, ktorú má uhradiť poisťovňa, a vyjadriť sa k požadovanej náhrade a jej výške,

c) v súvislosti so vzniknutou škodou sa začalo trestné konanie proti pracovníkovi (členovi) organizácie, a poisťovňu informovať o priebehu a výsledkoch tohoto konania,

d) poškodený uplatňuje právo na náhradu škody na súde alebo inom príslušnom orgáne.

(2) Organizácia je ďalej povinná v konaní o náhrade škody, ktorú má uhradiť poisťovňa, postupovať v súlade s pokynmi poisťovne, najmä dohodnúť sa s poisťovňou o tom, kto bude organizáciu zastupovať; ak organizácia bez súhlasu poisťovne nevznesie námietku premlčania alebo ak sa bez tohto súhlasu zaviaže uhradiť premlčanú pohľadávku, nie je poisťovňa povinná plniť.

§ 33

Vyšetrovanie potrebné na zistenie rozsahu povinnosti poisťovne plniť[12]) je skončené, len čo sa s poškodeným dohodla výška náhrady škody alebo len čo poisťovňa dostala právoplatné rozhodnutie o výške náhrady škody.

§ 34

(1) Ak má organizácia voči poškodenému alebo inej osobe právo na vrátenie vyplatenej sumy alebo na zníženie dôchodku alebo na zastavenie jeho výplaty, prechádza toto právo na poisťovňu, pokiaľ za organizáciu túto sumu zaplatila alebo za ňu vypláca dôchodok.

(2) Na poisťovňu prechádza aj právo organizácie na úhradu tých nákladov konania o náhrade škody, ktoré sa organizácii priznali oproti odporcovi, pokiaľ ich poisťovňa zaplatila.

(3) Organizácia je povinná bez meškania poisťovni oznámiť, že nastali okolnosti odôvodňujúce práva uvedené v odsekoch 1 a 2, a odovzdať jej doklady potrebné na uplatnenie týchto práv.

§ 35

Ak poisťovňa plnila z dôvodu škody spôsobenej zavineným porušením pracovných povinností v pracovnoprávnych vzťahoch (povinností členov družstiev), je organizácia povinná uhradiť jej až do výšky 30 % vyplateného plnenia sumu primeranú tomu, aký vplyv malo toto porušenie na rozsah povinnosti poisťovne plniť. Plnenie poskytované poisťovňou podľa § 31 sa však do vyplateného plnenia nezapočítava. Uplatnením práva na náhradu tejto sumy nie je dotknuté právo, ktoré poisťovni v dôsledku vyplatenia poistného plnenia patrí voči inému.

§ 36

Okrem prípadov upravených v Hospodárskom zákonníku zaniká poistenie aj

a) prevodom vlastníctva, prípadne správy veci alebo skončením jej používania, ak je poistená zodpovednosť za škody, ktorá vyplýva z vlastníctva, správy alebo používania tejto veci,

b) ak odpadne možnosť, že poistná udalosť nastane.

PIATA ČASŤ
POISTENIE OSÔB

§ 37

Poisťovňa môže s organizáciou[13]) dojednať

a) úrazové poistenie,

b) poistenie pre prípad smrti na presne určený čas.

§ 38

(1) Poistenie uvedené v § 37 môže organizácia dojednať v prospech občana, ktorý

a) vykonáva pre ňu na základe pracovnoprávneho vzťahu pracovnú činnosť, pri ktorej môže hradiť organizácia poistné podľa osobitných predpisov;[14]) pokiaľ to osobitné predpisy umožňujú, môže organizácia poistiť aj rodinných príslušníkov týchto občanov,

b) sa zúčastňuje na záujmovej činnosti ňou organizovanej a nejde o plnenie pracovných úloh alebo o priamu súvislosť s ním, prípadne o činnosť vykonávanú v rámci brannej výchovy,

c) uhradí organizácii poistné (napr. v cene poskytovanej služby).

(2) Poistenie podľa odseku 1 písm. b) môžu uzavrieť štátne socialistické organizácie iba vo výnimočných prípadoch, keď vláda ČSSR alebo vlády ČSR a SSR rozhodnú o tom, že štátne socialistické organizácie majú organizovať a zabezpečovať záujmovú činnosť.

(3) Podľa § 37 môžu byť poistené aj deti, žiaci, učni a študenti, ak ide o poistenie dojednané

a) hromadne príslušnými ministerstvami,

b) organizátorom pri rekreačných pobytoch školskej mládeže; toto poistenie sa môže dojednať aj v prospech osôb, ktoré priamo zabezpečujú a zúčastňujú sa na týchto pobytoch.

§ 39

(1) Ak poistnou udalosťou je smrť poisteného, možno poistenie dojednať aj vtedy, ak má zo zmluvy byť oprávnený občan, ktorý je v právne vymedzenom vzťahu voči poistenému (napr. dedič).

(2) Ustanovenie § 6 ods. 2 až 4 sa na poistenie osôb nevzťahuje.

ŠIESTA ČASŤ
ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 40

Organizácia môže s poisťovňou dojednať aj iný druh poistenia, ktorého podmienky táto vyhláška neupravuje. Pokiaľ také poistenie nebude upravené, platia pre ne ustanovenia tejto vyhlášky, ktoré im svojou povahou a účelom budú najbližšie, prípadne najbližšie ustanovenia podmienok zákonného poistenia socialistických poľnohospodárskych organizácií.

§ 41

V zmluve uzavretej medzi organizáciou a poisťovňou sa možno odchýliť od tejto vyhlášky s výnimkou ustanovení § 1 až 3, § 5 až 7 ods. 1 a 2, § 9 až 12, 28, § 30 ods. 1, § 31 až 39 a 42.

§ 42

Ustanoveniami tejto vyhlášky sa spravujú aj poistenia vzniknuté pred 1 januárom 1983; vznik poistenia, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. januárom 1983 sa spravujú doterajšími predpismi.

§ 43

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. januárom 1983.

Minister:

Ing. Lér CSc. v. r.

1) § 358 Hosp. zák.

2) § 17 Hosp. zák., k tomu aj § 22 smerníc Federálneho ministerstva financií, Ministerstva financií ČSR a Ministerstva financií SSR o financovaní výdavkov rozpočtových a príspevkových organizácií, uverejnených vo Finančnom spravodajcovi č. 10/1972 a registrované v čiastke 7/1973 Zb.

3) § 352 Obč. zák.

4) § 164 Hosp. zák.

5) § 8 ods. 1 Tr. por.

6) Napr. § 345 Hosp. zák.

7) § 359 ods. 3 a § 360 ods. 1 Hosp. zák.

8) § 359 ods. 5 Hosp. zák.

9) § 4 ods. 2 zák. č. 82/1966 Zb. o poisťovníctve v znení zák. č. 162/1968 Zb.

10) Toto poistenie sa dojednáva podľa zákona č. 101/1963 Zb. o právnych vzťahoch v medzinárodnom obchodnom styku (Zákonník medzinárodného obchodu).

11) Vyhláška Federálneho štatistického úradu č. 95/1976 Zb. o jednotnom triedení základných prostriedkov.

12) § 359 ods. 1 Hosp. zák.

13) § 358 ods. 2 písm. c) Hosp. zák.

14) Vyhláška Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 17/1978 Zb. o úhrade poistného z poistných zmlúv uzavieraných o poistení osôb socialistickými organizáciami.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.